. דרבנן א טוש"ע א"ח סי

:סעיף יא

צב ב מיי׳ פ״ד מהל׳ סוכה

טוש"ע א"ח סי תרל סעיף י: ג [מיי פט"ז מהלי שבת הלי

כד טוש"ע א"ח סי שסנ

ופ"ז מהלכות עירובין הלכה ד סמג לאוין סה ועשין

דרבנן א טוש"ע א"ח סי׳ שנו

קעיף ב: צד ה מיי' פט"ז מהל' שבת

סי שסב סעיף ג: בה ו מיי פייז מהלי שבת הלכה יב סמג עשין

דרבנן א טוש"ע א"ח סי' שסג סעיף ג:

טומאת מת הלכה ד:

רב ניסים גאון

מחיצת קנים קנה קנה פחות משלשה איצטריכא ליה.

משלשה איצטריכא ליה. מדבעא מיניה אביי מרבה.

עיקר זו הבעיא בפרק עושיז

הלכה כב טוש"ע א"ח

הלכה ה סמג עשיו מג

הלכה כב ופכ"ז הלכה ד

איתמר לחי העומד מאליו אביי אמר הוי

לחי רבא אמר לא הוי לחי היכא דלא סמכיגן עליה מאתמול כולי עלמא לא פליגי דלא

הוי לחי כי פליגי היכא דסמכיגן עליה

מאתמול אביי אמר א הוי לחי דהא סמכינן

עליה מאתמול רבא אמר לא הוי לחי כיון

דמעיקרא לאו אדעתיה דהכי עבידי לא הוי

לחי קא סלקא דעתך כי היכי דפליגי בלחי

פליגי נמי במחיצה ת"ש 6 ב העושה סוכתו

בין האילנות ואילנות דפנות לה כשירה

הכא במאי עסקינן שנטען מתחילה לכך אי

הכי פשיטא מהו דתימא ליגזור דילמא אתי

לאישתמושי באילן קמ"ל ת"ש י היה שם

אילן או גדר או חיצת הקנים נידון משום

דיומר הכא נמי במאי עסקינן שעשאן מתחילה לכך אי הכי מאי ⁰ קמִ"ל [קמ"ל]

חיצת הקנים קנה קנה פחות משלשה מפחים

י כדבעא מיניה אביי מרבה ת"ש י אילו

המסיך על הארץ אם אין נופו גבוה מן הארץ

ג' מפחים מטלטלין תחתיו הכא גמי במאי

עסקינן שנטעו מתחילה לכך אי הכי לימלמל

בכולו אלמה אמר רב הונא בריה דרב יהושע

אין מטלטלין בו אלא בית סאתים משום

דהוי דירה שתשמישה לאויר 9 וכל דירה

 לוק מן יט:
סוכה כד:, ג) (גי' חוק'
למימרא. יעב"ן, ד) [לקמן
יע:], ד) (למימר כד:, ו) סוכה כה., ז) [לעיל יב:], ק) לעיל ט: ותוספתה פ"ה ה"ח], ט) [גיטין לט. ב"מ יא: ב"ב פד: חולין ה:], י) [במשנה שבמשניות איתא ר' יוסי אוסר], כל [סוכה כד. ע"ש], () [דף יח.], מ) בס"א: שבוליה, () וב"מ כב:ן, ס) ובמדבריטן,

הנהות הב"ח

רש"י ד"ה כדבעה מיניה (ה) נפ' שני. נ"ב סוף דף יט: (ב) תום' ד"ה תל וכו' למ"ד מחילה. נ"ב בפרק הישן [סוכה כד.]:

נמ' וכל דירה שתשמישה לאויר. לקמן דף כב ע"ח:

גליון הש"ם

מוסף רש"י

המשר מעמוד קודם. **טהוריז.** דאיתקש כלי ען לשק דמיטלטל מלא וריקן, וזהו אינו מיטלטל מלא. דגדול יותר ואם יטלטלוהו ישבר בידיהס (שם). נימוקו עמו. מס וקו, דבר ישר כקו המשקולת (לקמן נא.) או: פירושו עמו לחת טעם לכל דבריו. שהיה מיישב את דבריו מביא טעם לדבריו כל שעה (בכורות לז.). וחסרונן. לרכי (בכו הו או). היסורון. מכי ספוקן (ברכות מד.). פוק חזי מאי עמא דבר. סיקן נוהגים, וכבר נהגו לברך בתחלה שהכל ולבסוף בורא נפשות רבות וחסרונן על כל מה שברה (וווח חה.). נוד ראו

האילנות. כארן ולא סמכה עליהן אכל הן דופנומיה (סוכה כד:). היה שם אילן. נספר ביראות קאי, היה באחת הפיאות אילן שעוביו אתה לכל לד (שם). או גדר. מרוצע אתה על אתה, כל גדר סתם של אבנים הוא ולריך שיהא אמה על אמה כדי לחלקו לשתי מחיצות, אמה למזרח ואמה תחינות, חמה נתורח וחמה ללפון או לדרום (שם). נידון משום דיומד. כ' עמודים שהיו מחילה לכאן ולכאן שבכך הקלו חכמים עליהם הארץ. שנופו נוטה למטה מכל לדדיו סביב (לקמן צט:) נופו גדול מחד ורחשי הנוף כפופין סביב על הארץ (סובה מטלטלין תחתיו. לאמריגן לבוד (לקמן צט: סוכה בד:) והרי יש כאן מחילה עשרה (לקמן שם) ומחינה זו גבוהה עשרה מבפנים, שהנוף ארוך הוא וכגובה האילן הוא (סוכה שם). שבת בתל. קדש היום על האדם והוא נתל גנוה עשרה וקנה שם שניתתו (סוכה כה.), והוא מארבע אמות ועד בית סאתים. גדול הוא מארבע אמות אבל אינו יותר על בית סאתים (שם). וכן בנקע. (שם). וכן בגקע. ב.... העשויה מששת ימי בראשית ווליא"ה (שם). וקמה קצורה. באמלעה, ושיבולות. גנוהות עשרה.

נטועים כסדר מחילה: דיומד. מפרש בפ׳ שנים דיו עמודין עמוד אחד נראה כשנים שעשאו כמרוב ונוטה אחד ממחילותיו לדרום ואחד למערב דכי עביד ד' דיומדין לד' הפיאות יש לכל מחינה ב׳ אמות עומד אמה ע) [דף יב:], מכאן ואמה מכאן:

דיו לדבעת מיניה. בפרק (513) שני (א): המסיך. נופו נוטה סמוך לארץ ראש הנוף בפחות מג'

לקרקע ועיקרו במקום שמחובר לאילו גבוה עשרה: אין מטלטלין בו. אם היה היקפו יותר מבית סאתים כחלר המשכן. ושיעור זה נתנו חכמים לכל היקף המתוקן ואינו מתוקן כל לרכו כגון למחילה שחין בה שתי וערב בהחי פירקח (ד׳ מו:) ולהיקף שלא הוקף לדירה בפ׳ שני (ד׳ כד.) והכא נמי אי בעומד מאליו מוחמת לה שפיר כו' הואיל ולאו להכי עבידא יהבו ביה רבנן האי שיעורא: משום דהוי דירה שתשמישה לחויר. לעולם שנטעו מתחילה לכך והיקף לדירה הוא אבל דירה זו אינה עשויה לנורך מוכה אלא לצורך אויר שחוצה לה לדור שם שומרי השדות ועשויי׳ להליל מן החמה ואין מטלטלין בדירה זו אלא בית סאתים כדתניא בפ׳ שני (ד' כב.) כלל אמר ר"ש בן אלעזר כל אויר שתשמישו לדירה כגון דיר וסהר ומוקצה וחצר ואפילו י׳ כורים מותר וכל דירה שתשמישה לאויר כגון בורגנין שבשדות בית סאתים מותר יותר מבית סאתים אסור דלאו דירה הוא דעל כרחו הוא דר שם: שבת בסל. קדש עליו היום וקנה שם שביתתו: גבוה עשרה. לחמרינן גוד אסיק מחיצותיו כל סביבותיו והרי הוא מוקף: וכן נקע. אחד מנקיקי הסלעים: והוא מד' אמות עד בים סאמים. הואיל ושבת באויר מחילותיו נעשית ביתו וכולו כארבע אמותיו הוא הלכך מהלך את כולו וחוצה לו אלפים אמה אבל אי הוה טפי מבית סאתים אין מחיצותיו מועילות לו שהיקף שאינו עשוי לדירה אינו מועיל אלא לבית סאתים. להכי נקט מארבע אמות ואילך דאם היה פחות מד׳ אמות מאי מהלך את כולו איכא ומחיצותיו מאי מהני בלאו מחיצה נמי מקום לכל אדם ד' אמות בפרק מי שהוליאוהו (לקמן ד' מא:): ושיבולות מקיפות אותה. שהניח גבוליה[®] סביב מלקלור ושבלים גבוהין

העומד מאליו. שלא הוקבע שם לשם תיקון מבוי דלא הומינוהו לכך: היכא דלא סמכינן עליה מאתמול. שהיה שם לחי אחר ונפל בשבת: לאישתמושי באילן. ויעלה ויתלוש ביום טוב: היה שם. בפסי ביראות תניא בפרק שני: חילם הקנים. קנים מחוברים. חילת שהיו

לה דעביד מוקי לה דעביד בפ׳ הישן (סוכה ד׳ כד:) מוקי לה דעביד לה בהולא ודפנא דלא תקשי לרב אחא בר יעקב דאמר כל מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח פירוש שהרוח מנענעת' לכאן ולכאן אינה מחיצה ואמאי כשרה והא קאזיל ואתי ולפי זה לא פריך הכא מידי והוה מלי למימר ולטעמיך אי

נמי משמע ליה דמיירי בכל ענין בין הוי רוב דופן מעובי האילן שאינו הולך ברוח בין דהוי רוב דופן מן הנוף: אי הכי מאי למימרא. ולח סגי בשינויה דלעיל דלה הוה נקט מרמי אטו חדא: תל ונקע מאי איבא למימר. ולא תקשי מכאן למ״ד (נ) מחילה שחינה עשויה בידי אדם לא שמה מחיצה דלא אתיא למעוטי אלא דבר שאינו ראוי להעשות בידי אדם כגון בעלי חיים: אביר למעמיה. סיינו לחד לישנא דלעיל גבי סיה גבוה מכ' ובא למעטו (ד' ה.) דקסבר דאפילו קורה משום מחיצה וכל שכן לחי ואותו לשון תופס עיקר ורבא לטעמיה דאמר לעיל ש אחד זה ואחד זה משום היכר ור"ח לא גרם לטעמיה אלא גרם בהדיא אביי אמר לחי משום מחיצה ורבא אמר לחי משום היכר: לא סבר לה מר למסמך אדיקלא. אף על גב דרב הונא אית ליה בפירקין (ד׳ יו.) שבת הואיל והותרה הומרה ולא לריך למסמך אדיקלא הא מסיק לקמן דמודה רב הונא היכא דליתנהו למחיצות דלא אמרינו

הואיל והותרה הותרה אי נמי הכא לפי דברי רב היה מקשה:

רבינו חננאל

מבוי יש לו חצי מבוי. פי׳ עשה לחי לחצי המבוי לארכו ונשתייר חצי המבוי . החיצוז בלא לחי יש לו במבוי. ולא גזרינן דילמא לאישתמושי את לא שוננו שי אפיקו בחיצון. אמר רבא עשה לחי והגביהו מן הקרקע ג׳ טפחים, או מן הכותל ג״ט. [כיון] דהיא מחיצה שהגדיים בוקעין בה לא עשה כלום. אמרי משמיה דשמואל אין הלכה כר׳ יוסי בהילמי, ומפורש בשבת פ' שמונה בלחיים דבעי רוחב כל לחי ג׳ טפחים. וא״ל רב הונא בר ג ספורים. דא לדב הונא בו חיננא אמרת לן בהילמי דאין הלכה כר' יוסי ולא [אמרת לז] בלחיים. ואמרינו מ״ש . בין בהילמי בין בלחיי רבנן פליגי עליה. ואמרן משום דקאי ר' כוותיה. לקטנה ואוקמה גדולה בי״א אמה וקטנה בעשר, וכר׳ לה כר' יוסי דאמר כל פס רחבו ג"ט. ומדחזינז דר׳ קאי כוותיה. ותוב דרב יהוד׳ דאמר משמיה דרב אין הלכה כר׳ יוסי בהילמי ולא בלחיים נימוקו עמו. ש"מ הילכתא כוותיה בלחיים. ואביי דאמר לרבא בר רב חנן כדבעא מיניה הילכתא מאי. א״ל פוק חזי היאך עמא דבר. איכא דמתני לה על השותה לצמאו אומר ברוך שהכל נהיה בדברו איתמר שווכי בווה. ב.... לחי העומד מאיליו, כגון אילן וכיוצא בו, אביי אמר לחי רבא אמר לא הוי בלחי הכי פליגי במחיצות. ת"ש העושה סוכתו ביז האילנות, והאילנות דפנות כשרה. ודחי רבא הכי,

הכא במאי עסקינן בשעשאו

שתשמישה לאויר אין מטלטלין בה אלא בית סאתים ת"ש ? דשבת בתל שהוא גבוה עשרה והוא מארבע אמות ועד בית סאתים וכן בנקע שהוא עמוק עשרה והוא מארבע אמות ועד בית סאָתים וקמה קצורה ושיבולות מקיפות אותה מְהלך את כוְלה וחוצה לה אלפים אמה וכי תימא הכא נמי שעשה מתחילה לכך בשלמא קמה לחיי אלא תל ונקע מאי איכא למימר אלא הבמחיצות כולי עלמא לא פליגי דהויא מחיצה כי פליגי בלחי אביי למעמיה דאמר לחי משום מחיצה ומחיצה העשויה מאליה הויא מחיצה ורבא למעמיה דאמר " לחי משום היכר אי עבידא בידים הויא היכר ואי לא לא הוי היכר ת"ש אבני גדר היוצאות מן הגדר מובדלות זו מזו פחות משלשה אין צריך לחי אחר שלשה צריך לחי אחר הכא גמי שבנאן מתחילה לכך אי הכי פשימא מהו דתימא למיסר בניינא הוא דעבידא קמ"ל ת"ש יי דתני ר' חייא כותל שצידו אחד כנום מחברו בין שנראה מבחוץ ושוה מבפנים ובין שנראה מבפנים ושוה מבחוץ גדון משום לחי הכא גמי שעשאו מתחילה לכך אי הכי מאי קמ"ל הא קמ"ל נראה מבחוץ ושוה מבפנים נדון משום לחי תא שמע דרב הוה יתיב בההוא מבואה הוה יתיב רב הוגא קמיה אמר ליה לשמעיה זיל אייתי לי כוזא דמיא עד דאתא גפל לחיא אחוי ליה בידיה קם אדוכתיה אמר ליה רב הוגא לא סבר לה מר לסמוך אדיקלא אמר ט דמי האי מרבגן כמאן דלא פרשי אינשי שמעתא מי סמכינן עליה מאתמול מעמא דלא סמכינן הא סמכינן הוי לחי לימא אביי ורבא ברלא סמכינן עליה פליגי הא סמכינן עליה הוה לחי לא ס"ר דההוא ברקא דהוה בי בר חבו דהוו פליגי בה אביי ורבא כולי שנייהו: בותנר' יבכל עושיו לחיין אפילו בדבר שיש בו רוח חיים י ורבי מאיר אוסר י ומטמא משום גולל

י׳ עסקינן: סל ונקע מאי איכא למימר. מימות עולם הן: היוצאות מן הגדר. זו למעלה מזו: למיסר בניינא. שאם ירצה לעשות מחיצה מכוחל זה לכותל שכנגדו יחקשר באבנים הללו שכן דרך הבנאין לעשות ובענין אחר אינו יכול לדבק בנין חדש בבנין ישן: לסמוך אדיקלא. דקל היה עומד אצל פתח המבוי: הא סמכינן הוי לחי. אלמא הלכה כאביי: לימא בדלא סמכינן עליה פליגי. ואביי דשרי קשיא ליה האי עובדא דרב לא סמך אדיקלא ואנן קים לן הלכתא כאביי בלחי העומד מאליו: ומתרך לא ס"ד. דוודאי בדסמכינן עליה פליגי אבל לא סמכינן דברי הכל אינו לחי כההוא עובדא דדיקלא דרב: ברקא. יציע: דהוה בי בר חבו. והיה עמוד הסומך את היציע עומד בראש מבוי אחר: ואפליגו בה כולי שנייהו. אביי שרי למיסמך עליה ורבא אסר אלמא בדסמכינן עליה פליגי. והלכתא כאביי בהא דזו היא אחת מיע"ל קג"ס שהלכה כאביים: <u>כותגר' ומעמא משום גולל.</u> אם עשאו גולל לקבר מטמא לעולם באהל כמת עלמו ואפי׳ ניטל משם דתניא בפ׳ בהמה המקשה (חולין עב.) כל אשר יגע על פני השדהם לרבות גולל ודופק:

י. והא אתא לאשמעינן דלא גזרינן דילמא אתי לאישתמושי ביום טוב באילן. וכן נמי דחי במחיצת הקנים דתנינן דנידון משום דיומד, כשעשאו מתחלה לכך. אי הכי מאי למימרא, כלומר אם מתחילה עשאו לכך הא פשיטא היא. ודחי לכדבעא אביי הוה, כשלשה ומוהדה לכן. אה כי הא לכם האה, כלכה אם מנוהדה לכם של של של של של הארץ כך. היה לכל הארץ כרי. ודחי הכא מרבה אינצריכא ליה, וכדבעינן למיטר לקפן. תא שמע מיהא דתנן בהמוצא הפילין, אילן המיסך על הארץ כרי. ודחי הכא נמי בשעשאו לכך. אי הכי האי מחיצה מעלייתא היא, אלמה אמר רב הונא בריה דרב יהושע אין מטלטלין בו אלא בבית סאתים. ומשני משום דהויא דירה שתשמישה לאויר כו' [כלומר אין שם בית]. ת"ש שבת בתל גבוה י' והוא מד' אמות ועד בית סאתיים, (מפני שהיא דירה שתשמישה לאויר ואין לה אלא בית סאתיים), וכן בנקע עמוק י' כו' עד וקמה קצורה או שיבולות מקיפות אותה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה, הנה התל והנקע אי אפשר לומר בהן שעשאן מתחילה לכך. ופרקינן במחיצות כ״ע לא פליגי דמחיצה העשויה מאיליה הויא מחיצה, כי פליגי בלחי. אביי אמר לחי משום מחיצה.

הירות הפושה שפנית, כל שמקיפות אותה. סגיב, כל הני מחיצות נינהו להיקף בית סאמים ולא ליותר מכאן, דלא נעשית לדירה, הלכך מהלך את כולה למחר וחוצה לה אלפים, דכל חללה, הואיל ושבת זה באוירה מבעוד יום, הוה כארבע אמות של מקום שביתה, ולהכי נקט והוא מארבע אמות, דאי לא הוה יותר מארבע אמות מאי מהלך את כולה איכא, בלא מחילות נמי ארבע אמות מקום שביתה אית ליה, דהיינו שבו איש חחמיו, וחולה להן אלפים אמה, דכתיב אל יצא איש ממקומו, ואסמוך רבע למילף מקום ממקום ומקום מנסה כרי (יקפון גא.) וחל מוקף מחילות הוא, דכל שגבור עשלה אמרטן גד אסיק מחילות של ויחקף בהן את ראשו (שובה בה). לחי משום היכר. דליחו אישי ודקתבת הקבה עבד ולה משום היכר. דליחו אישי והקב בהן את ראשו לשנה בה"ר בשנת היכר בליחו אישי והקב בהן את ראשו בהנה מחברו. שנכנס הנטין ומעטו מעביו, דהשתא גולט ויולא ממנו כמין עמוד שקורין פלי"ר, בין שנראה מבחוץ ושוה מבפנים. כגון ששקוע הכוחל מלפניו, שאין הכניסה נראית לעומדים בפנים אלא לבני רשות הרבים, ובין שנראה מבפנים ושוה מבחוץ. ששקוע הכוחל מאחריו ונראית הפנים, ובין שנראה מבפנים ושוה מבחוץ. ששקוע הכוחל מאחריו ונראית הפנים, ובין שנראה מבפנים ושוה מבחוץ.

ורבי